

Zkušenosti s používáním vojenské terminologie v procesu výuky

Učitelé anglického jazyka katedry jazyků Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově zabezpečují výuku studentů obou fakult naší vysoké školy a rovněž se podílejí na přípravě důstojníků a praporčíků AČR v kurzech STANAG 1 a 2. Vyučují jak obecný jazyk, tak odbornou vojenskou a ekonomickou terminologii. Ve svém příspěvku chci rozebrat pouze zkušenosti z přípravy a provádění terminologických kurzů, které jsme v uplynulém období organizovali podle požadavků velitelství 1. mechanizované divize.

Celkem jsme připravili a provedli čtyři kurzy. První dva kurzy se uskutečnily v době od 28. ledna do 8. února 2002 a účastnilo se jich celkem 30 příslušníků velitelství divize a přímo podřízených svazků a útvarů. Cílem těchto kurzů bylo zopakovat a upevnit znalosti vojenské terminologie a připravit účastníky kurzů k úspěšnému zvládnutí úkolů v rámci mnohonárodního dvoustupňového velitelsko-štábního cvičení Moravian Shield 2002.

Z velitelství 1. mechanizované divize jsme obdrželi následující požadavky:

- ☐ obsah obou kurzů přizpůsobit jazykové úrovni STANAG 2,
- ☐ zopakovat základy gramatiky,
- ☐ zaměřit se na zvládnutí dovedností v následujícím poměru – mluvení 60 %, poslech 20 %, čtení 10 %, psaní 10 %,
- ☐ hlavní důraz položit na vojenskou terminologii pro stupeň brigáda, prapor,
- ☐ prakticky procvičit následující témata: operační rozkaz, situační hlášení, terminologie pro jednotlivé druhy boje (útok, obrana, boj na zdrženou), počítačová terminologie a zkratky.

Protože již několik let nemáme na katedře žádného rodilého mluvčího, obrátila jsem se s žádostí o pomoc při výuce na podplukovníka Wilsona z velitelství Britského vojenského poradního a výcvikového týmu (BMATT). Podplukovník Wilson vyčlenil jednoho příslušníka BMATT, který se podílel jak na přípravě materiálů ke kurzu, tak i na vlastní výuce.

S přípravou dokumentů nám také ochotně pomohl Úřad pro obrannou standardizaci. Podplukovník Vosyka nám poradil a také připravil a zaslal veškeré vzory dokumentů, které jsme pro výuku v kurzech potřebovali.

Výuka probíhala v následujících blocích:

1. blok: briefing vedený rodilým mluvčím (příslušníkem BMATT),
2. blok: cvičení
3. blok: diskuze, na které se podílel kromě příslušníka BMATT i učitel katedry.

Výuku v kurzu ztěžovala rozdílná úroveň jazykových znalostí. Dalším problémem bylo to, že se kurzů účastnili příslušníci štábů rozdílných vojenských specializací (např. vševojskové, dělostřelecké atd.) a všichni se chtěli zdokonalit v terminologii odpovídající jejich služebnímu zařazení.

Vzhledem k tomu, že požadavkem byla jazyková úroveň znalostí STANAG 2 a briefingy prováděli rodilí mluvčí, nemohli jsme se přizpůsobit nižší úrovni znalostí některých účastníků kurzů. Tento problém jsme prodiskutovali s organizátory kurzu z velitelství 1. mechanizované divize a v následujících kurzech se tento problém již nevyskytl.

Co se týká problému rozdílných specializací, museli jsme z každé vojenské odbornosti specifikovat to nejdůležitější z vojenské odborné terminologie. K tomu jsme připravili a každému účastníku kurzu předali složku materiálů.

Ze závěrečného hodnocení vyplynulo, že účastníci byli spokojeni s celkovou úrovní kurzu, včetně jeho obsahové náplně. Pro přípravu dalších kurzů navrhli:

- ☐ zařadit více samostatné práce,
- ☐ zaměřit se na prezentaci před kolektivem, to znamená umožnit, aby každý z účastníků kurzu vystoupil s krátkým briefíngem (v rozsahu 5-10 minut) nejlépe před mapou.

Oba návrhy jsme využili při přípravě a provedení dalších dvou terminologických kurzů.

Tento druhý blok terminologických kurzů proběhl před mezinárodním cvičením *Canon Cloud* 2002 v době od 30. září do 4. října 2002. Kurzu se opět zúčastnili příslušníci velitelství 1. mechanizované divize v Brně, včetně podřízených složek a útvarů.

Cílem těchto kurzů bylo zdokonalení v poslechu a psaní odborných anglických textů a především procvičení dovedností mluvení při provádění briefíngů, vedení konverzací v anglickém jazyce s příslušníky cizích armád a zvládnutí diskuze na dané téma.

Požadovaná témata byla téměř totožná, to znamená především operační rozkaz, situační hlášení, terminologie pro jednotlivé druhy boje a zkratky.

Na výuce se kromě učitelů AJ z katedry podíleli rovněž příslušníci BMATT a nově také příslušníci Military Cooperation Branch (MCB) v Heidelbergu, SRN.

Součástí výuky byla informace dr. Tomšů o projektu s názvem Česko-francouzsko-anglický sborník vojenských pojmů a definic. Součástí hodiny byla seznámení s programovým prostředím MULTITERM. S tímto projektem jste se seznámili v předcházejícím vystoupení. Účastníci kurzu využili nabídky ke zkopírování tohoto materiálu.

Poslední den kurzu byl vyhrazen pro samostatné briefíngy účastníků kurzu před mapou. Jednotlivá vystoupení hodnotili z profesního hlediska příslušníci BMATT a MCB, z jazykového hlediska učitel katedry jazyků.

Ze závěrečných hodnocení vyplynulo, že kurzy splnily očekávání účastníků, kteří kladně hodnotili jak obsah tak i přístup jednotlivých lektorů a učitelů.

V současné době skupina anglického jazyka katedry jazyků VVŠ PV zabezpečuje výuku v kurzu CONAMS. Tento kurz je součástí odborné přípravy příslušníků AČR zařazených do databáze osob vybraných a navržených pro práci ve strukturách NATO a EU.

Obsahová náplň tohoto kurzu je následující:

- ☐ terminologie na operačně strategické úrovni,
- ☐ příprava a vedení pracovního jednání či briefíngu,
- ☐ problematika, která se řeší při zahraničních služebních cestách.

Při přípravě kurzu jsme, kromě jiného, využili materiály ze zahraničních kurzů, které organizovala Britská rada v rámci projektu PEP (Peacekeeping English Project).

Co říci závěrem? Zkušenosti z výuky studentů VVŠ i účastníků všech druhů kurzů ukazují, že odborná vojenská terminologie v anglickém jazyce je nezbytnou součástí jejich jazykové přípravy. Zpracované slovníky a další materiály, které byly prezentovány v rámci terminologické konference, jsou užitečnou pomůckou jak pro učitele, tak i pro samostatnou přípravu příslušníků AČR.